

	Тернопільський національний медичний університет імені І.Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України	Назва кафедри, що забезпечує викладання
	Силабус навчальної дисципліни	Кафедра дитячих хвороб з дитячою хірургією
	«Сучасні дослідження з дитячої пульмонології» очна(денна), очна (вечірня)	

Спеціальність	228 Педіатрія
Освітня програма	22 Охорона здоров'я
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Статус дисципліни	Вибіркова
Рік підготовки	2-й рік навчання
Мова викладання	Українська
Кількість кредитів ЄКТС	9,0
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 20 год. Практичні заняття – 80 год. Самостійна робота – 170 год.
Форма підсумкового контролю	Іспит
Інформація про керівника курсу/ викладачів	Лектори: доктор медичних наук, професор Боярчук О.Р. boyarchuk@tdmu.edu.ua доктор медичних наук, професор Федорців О.Є fedortsiv@tdmu.edu.ua кандидат медичних наук, доцент Чорномидз І.Б. shornomudz_ib@tdmu.edu.ua Практичні заняття: доктор медичних наук, професор Боярчук О.Р. boyarchuk@tdmu.edu.ua доктор медичних наук, професор Федорців О.Є fedortsiv@tdmu.edu.ua кандидат медичних наук, доцент Чорномидз І.Б. shornomudz_ib@tdmu.edu.ua
Місцезнаходження кафедри та місце проведення курсу	Кафедра дитячих хвороб з дитячою хірургією; вул. Сахарова, 2а, м. Тернопіль; 46001 сайт кафедри https://mb.tdmu.edu.ua/ ; E-mail – pedia_duthir@tdmu.edu.ua
Дні занять	Згідно діючого розкладу лекцій і практичних занять
Консультації	Очні та/або дистанційні, індивідуальні та/або групові консультації проводяться на кафедрі дитячих хвороб з дитячою хірургією щоденно з 15.30 до 20.00, за домовленістю та/або попереднім записом.
Розміщення	https://moodle.tdmu.edu.ua/course/view.php?id=3832

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма з дисципліни “Сучасні дослідження з дитячої пульмонології” для аспірантів медичних навчальних закладів вищої освіти України III-IV рівнів акредитації складена для спеціальності 228 «Педіатрія», галузі знань 22 «Охорона здоров'я». Програма складена відповідно до ОНП підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня підготовки, кваліфікації «Доктор філософії» навчального плану, обговореного та затвердженого на засіданні Вченої Ради Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України «протоколом № 5 від 26.04.2022 р. та введеним у дію наказом № 127 від 26.04.2022 р.»

“Сучасні дослідження з дитячої пульмонології” як навчальна дисципліна:

- а) передбачає засвоєння особливостей функціонування дихальної системи у дітей різного віку.
- б) забезпечує високий рівень загальної медичної підготовки;
- в) включає основні питання діагностики, лікування та профілактики захворювань органів дихання у дітей.

Термін вивчення навчальної дисципліни здійснюється здобувачами на 2 курсі, в III та IV семестрах.

У результаті вивчення дисципліни “Сучасні дослідження з дитячої пульмонології” аспірант повинен оволодіти навичками:

- Визначати етіологічні та патогенетичні фактори розвитку захворювань органів дихання дитячого віку.
- Аналізувати клінічну картину захворювань органів дихання дитячого віку.
- Визначати особливості захворювань у різні вікові періоди.
- Складати план обстеження та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при захворюваннях органів дихання дитячого віку.
- Проводити диференційну діагностику.
- Демонструвати володіння принципами лікування, реабілітації і профілактики захворювань органів дихання дитячого віку.
- Ставити діагноз і надавати екстрену допомогу при основних невідкладних станах у дітей із захворюваннями органів дихання.
- Здійснювати оцінку прогнозу при захворюваннях органів дихання дитячого віку.
- Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у педіатрії.
- Самостійно проводити підбір на аналіз сучасної медичної наукової інформації за тематикою, письмово відображати та презентувати результати своїх досліджень.

3. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТА навчальної дисципліни «Сучасні дослідження з дитячої пульмонології»: здобуття та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок та інших компетенцій з дитячої пульмонології достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань з цієї дисципліни, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, що вирішує актуальне наукове завдання в педіатрії, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Сучасні дослідження з дитячої пульмонології» є:

- Визначати нові наукові напрямки, теоретичні та практичні проблеми в дитячій пульмонології;
- Визначати етіологічні та патогенетичні фактори розвитку захворювань органів

дихання у дітей;

- Проводити об'єктивне обстеження пацієнтів пульмонологічного профілю, інтерпретувати отримані результати, враховуючи анатомо-фізіологічні особливості та вікові норми;
- Визначати різні клінічні варіанти та ускладнення пульмонологічних захворювань дитячого віку, а також діагностувати стани, що загрожують життю дитини;
- Вивчити новітні методи дослідження та лікування хвороб органів дихання;
- Вирішувати питання про необхідність госпіталізації хворого на пульмонологічні захворювання, надавати екстрену допомогу при основних невідкладних станах;

У результаті вивчення дисципліни «Сучасні дослідження з дитячої пульмонології» аспірант повинен знати:

- етіологію, патогенез, класифікацію, клінічні прояви, сучасні стандарти діагностики, диференціальну діагностику, лікування, невідкладну допомогу, профілактику, прогноз при захворюваннях органів дихання у дітей та їх ускладненнях;
- актуальні наукові завдання та проблеми дитячої пульмонології;
- принципи доказової медицини у прийнятті діагностичних та терапевтичних рішень при захворюваннях органів дихання у дітей;
- нові напрямки наукових досліджень з дитячої пульмонології;
- етику та методологію наукового дослідження з дитячої пульмонології;
- сучасні підходи до міждисциплінарних наукових досліджень;

У результаті вивчення дисципліни «Сучасні дослідження з дитячої пульмонології» аспірант повинен вміти:

- Проводити діагностику та лікування захворювань органів дихання у дітей в умовах стаціонару відповідно до Національних стандартів та протоколів з використанням сучасних досягнень науки і техніки;
- Виконувати діагностичні процедури та інтерпретувати результати сучасних методів дослідження, здійснювати окремі лабораторні та інструментальні дослідження самостійно в межах наукової роботи;
- Застосовувати медичні інформаційні технології та медичну літературу у діагностиці та лікуванні захворювань органів дихання у дітей;
- Проводити патентно-інформаційний пошук з обраної наукової теми дослідження у вітчизняних та закордонних джерелах, наукометричних базах;
- Проводити критичний аналіз сучасних даних, розробку і синтез нових ідей з дитячої пульмонології;
- Формулювати мету та наукові завдання з обраної наукової теми;
- Розробляти дизайн дослідження;
- Вибирати методи наукового дослідження, адекватні поставленим меті та завданням;
- Презентувати отримані дані у вигляді публікацій та доповідей на національному та міжнародному рівні;
- Впроваджувати досягнення науки і техніки в області дитячої пульмонології у клінічну практику.

4. ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ ДИСЦИПЛІНИ

Пререквізити дисципліни. Вивчення дисципліни «Сучасні дослідження з дитячої пульмонології» орієнтується на базових знаннях з навчальних дисциплін, здобутих на попередніх рівнях вищої освіти (ОКР Спеціаліст, другий (магістерський) рівень вищої освіти), особливо під час вивчення наступних навчальних дисциплін: біологія; анатомія людини; гістологія, фізіологія людини, патофізіологія, патоморфологія, пропедевтика дитячих хвороб, педіатрія, дитячі інфекційні хвороби, генетика). Організація роботи аспірантів передбачає формування понятійно-категоріального масиву інформації з кожної теми, практичної роботи, вирішення контрольних питань та самостійних завдань, а також розв'язання проблемних наукових задач та ситуацій.

Постреквізити дисципліни. В результаті вивчення дисципліни «Сучасні дослідження з дитячої пульмонології» здобувачі третього освітньо-наукового рівня вищої освіти можуть використовувати результати навчання при подальшому підвищенні кваліфікації лікаря дитячого пульмонолога в рамках безперервного професійного розвитку лікаря-спеціаліста, а також для поглибленого вивчення основних методів діагностики та лікування захворювань органів дихання у дітей. Дана дисципліна формує сучасний світогляд здобувача на особливості пульмонологічних захворювань у дітей і забезпечує комплексний підхід до вирішення сучасних проблем їх діагностики і лікування.

Здобувачі третього освітньо-наукового рівня вищої освіти можуть використовувати результати навчання також при написанні тез на наукові форуми, науково-методичних статей, наукових публікацій в українських та закордонних виданнях, а також у подальших наукових дослідженнях. Навчання та стажування за кордоном (участь в дослідницьких грантах та стипендіях).

5. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

Номер лекції	Тема лекції	К-сть годин
1.	Сучасні функціональні та рентгенологічні методи дослідження у дитячій пульмонології.	2
2.	Сучасні принципи раціонального використання антибіотиків у дитячій пульмонології.	2
3.	Сучасні уявлення про причини розвитку та лікування кашлю у дітей. Диференційна діагностика кашлю у дітей.	2
4.	Сучасні уявлення про причини розвитку та лікування бронхообструктивного синдрому у дітей. Диференційна діагностика бронхообструкції у дітей.	2
5.	Сучасні уявлення про етіологію, патогенез, клініку та діагностику бронхіальної астми у дітей.	2
6.	Сучасні уявлення про патогенез, клініку, діагностику та лікування пневмонії у дітей.	2
7.	Сучасні уявлення про патогенез, клініку, діагностику та лікування коронавірусної інфекції.	2
8.	Загальна характеристика інтерстиційних захворювань дихальної системи у дітей	2
9.	Сучасні уявлення про патогенез, клініку та діагностику туберкульозу у дітей	2
10.	Допомога при невідкладних станах у дитячій пульмонології з позиції доказової медицини. Огляд сучасних протоколів надання невідкладної допомоги.	2
РАЗОМ:		20

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Номер прак- тичного заняття	Тема практичного заняття	К-сть годин
1.	Сучані уявлення про анатомо-фізіологічні особливості органів дихання у дітей різного віку.	2
2.	Сучасні уявлення про ембріогенез бронхо-легеневої системи у дітей	2
3.	Сучасні функціональні та рентгенологічні методи дослідження у дитячій пульмонології	2
4.	Сучасні клініко-лабораторні методи дослідження у дитячій пульмонології	2
5.	Загальні особливості використання лікарських засобів у дитячій пульмонології. Сучасна класифікація та характеристика засобів, що впливають на бронхо-легеневу систему у дітей.	2
6.	Сучасні уявлення про інгаляційну терапію, використання небулайзерів, спейсерів, порошкових інгаляторів у педіатричній практиці.	2
7.	Сучасні відхаркуючі засоби в практиці дитячого пульмонолога	2
8.	Сучасні принципи раціонального використання антибіотиків у дитячій пульмонології.	2
9.	Сучасні уявлення про причини розвитку та лікування кашлю у дітей. Диференційна діагностика кашлю у дітей.	2
10.	Сучасні уявлення про причини розвитку та лікування бронхообструктивного синдрому у дітей. Диференційна діагностика бронхообструкції у дітей	2
11.	Захворювання органів дихання у новонароджених. Респіраторний дистрес-синдром.	2
12.	Захворювання верхніх дихальних шляхів у дітей. Сучасні уявлення про патогенез, клініку, діагностику та лікування алергічного риніту у дітей.	2
13.	Сучасні уявлення про етіологію, патогенез, клініку та діагностику бронхіальної астми у дітей	2
14.	Засоби для лікування та профілактики бронхіальної астми у дітей	2
15.	Сучасні уявлення про патогенез, клініку, діагностику та лікування пневмонії у дітей.	2
16.	Атипові пневмонії у дітей	2
17.	Сучасні уявлення про патогенез, клініку, діагностику та лікування хронічного бронхіту у дітей.	2
18.	Сучасні уявлення про патогенез, клініку, діагностику та лікування гострих респіраторних вірусних захворювань у дітей.	2
19.	Сучасні уявлення про патогенез, клініку, діагностику та лікування коронавірусної інфекції.	2
20.	Плеврити у дітей	2
21.	Загальна характеристика інтерстиційних захворювань дихальної системи у дітей	2
22.	Сучасні уявлення про патогенез, клініку, діагностику та лікування саркоїдозу легень у дітей.	2
23.	Бронхолегенева дисплазія у дітей	2
24.	Сучасні уявлення про патогенез, клініку та діагностику туберкульозу у дітей	2
25.	Сучасні уявлення про лікування туберкульозу у дітей. Проблема мультирезистентного туберкульозу.	2
26.	Токсичні ураження дихальної системи у дітей	2
27.	Травматичні ушкодження органів дихання у дітей	2
28.	Сучасні уявлення про патогенез, клініку, діагностику та лікування легеневої гіпертензії у дітей.	2
29.	Сучасні уявлення про патогенез, клініку, діагностику та лікування	2

	муковісцидозу у дітей.	
30.	Доброякісні та злоякісні пухлини бронхо-легеневої системи в дітей	2
31.	Вроджені вади розвитку дихальної системи у дітей	2
32.	Бронхолегенева патологія, як ускладнення при патології інших органів і систем у дітей.	2
33.	Імунологічні аспекти захворювань органів дихання у дітей	2
34.	Вплив бронхолегеневої патології на стан метаболізму, серцево-судинної системи та інших органів у дітей	2
35.	Психосоматичні та психоемоційні розлади у дітей із захворюваннями органів дихання. Психогенні розлади дихання.	2
36.	Харчування дітей із бронхо-легеневою патологією	2
37.	Застосування фітотерапевтичних засобів при захворюваннях органів дихання у дітей.	2
38.	Сучасні фізіотерапевтичні методи реабілітації у дитячій пульмонології.	2
39.	Ерготерапія та інші методи реабілітації дітей, хворих на бронхолегеневу патологію	2
40.	Допомога при невідкладних станах у дитячій пульмонології з позиції доказової медицини. Огляд сучасних протоколів надання невідкладної допомоги.	2
		80

САМОСТІЙНА РОБОТА

Номер теми	Тема	К-сть годин
1.	Анатомо-функціональні особливості дихальної системи у новонародженого	4
2.	Особливості газообміну у плода та дітей різного віку.	4
3.	Вплив АФО дихальної системи на фізичний і психічний розвиток дитини	4
4.	Діагностичні можливості ультразвукової діагностики дихальної системи у дітей	4
5.	Діагностичні можливості рентген-діагностики дихальної системи у дітей	4
6.	Спірографія у діагностиці дихальної системи у дітей	4
7.	Методи алергодіагностики у дитячій пульмонології	4
8.	Основні принципи раціонального використання жарознижуючих засобів у дитячій пульмонології	4
9.	Імунопрофілактика в дитячій пульмонології	4
10.	Сучасні протикашльові засоби.	4
11.	Сучасні імунобіологічні засоби у дитячій пульмонології.	4
12.	Використання топічних та системних глюкокортикостероїдних препаратів у дитячій пульмонології	4
13.	Побічні ефекти препаратів, які використовуються у дитячій пульмонології	4
14.	Нетрадиційні методи лікування в дитячій пульмонології	4
15.	Киснева підтримка та ушкодження легень при інгаляції киснем у практиці дитячого пульмонолога	4
16.	Використання інгаляційних антибіотиків у дитячій пульмонології	4
17.	Психологічний супровід дітей із хронічними захворюваннями органів дихання.	4
18.	Синдром дихальної недостатності, сучасні методи діагностики та класифікація	4
19.	Вплив бронхо-легеневих захворювань на серцево-судинну систему. Ендотеліальна дисфункція при захворюваннях органів дихання у дітей.	6
20.	Бронхо-легенева патологія, як ускладнення перебігу онкологічних захворювань у дітей	4
21.	Основні ускладнення перебігу бронхіальної астми у дітей, принципи їх діагностики та лікування	4
22.	Алерген-специфічна терапія у лікуванні бронхіальної астми у дітей.	4
23.	Грибкові пневмонії та інші мікотичні захворювання органів дихання у дітей	4
24.	Паразитарні захворювання легень у дітей.	4
25.	Невідкладана допомога при бронхообструктивному синдромі у дітей	6
26.	Невідкладана допомога при набряку легень у дітей	4
27.	Невідкладана допомога при легеневій кровотечі у дітей	4
28.	Невідкладана допомога при асфіксії новонародженого	4
29.	Невідкладана допомога при механічній асфіксії у дітей	4
30.	Невідкладана допомога при пневмотораксі у дітей	4
31.	Нетрадиційні методи профілактики та лікування гострих респіраторних вірусних інфекцій у дітей	4
32.	Особливості вакцинопрофілактики коронавірусної інфекції у дітей.	4
33.	Мультисистемний запальний синдром, асоційований з COVID-19. Діагностика, лікування.	4
34.	Гострий фарингіт та ларингіт у дітей.	6
35.	Респіраторний дистрес-синдром новонароджених	4

36.	Хвороба гіалінових мембран у дітей	4
37.	Апное у дітей.	4
38.	Вроджений стридор	4
39.	Вроджена емфізема легень.	4
40.	Особливості антибактеріальної терапії при муковісцидозі у дітей	4
41.	Променеві ушкодження легень у дітей	4
РАЗОМ:		170

6. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ (ПРОГРАМНЕ) ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Для опанування дисципліни «Сучасні дослідження з дитячої пульмонології» на кафедрі дитячих хвороб з дитячою хірургією використовується наступне обладнання:

1. Персональні комп'ютери
2. Відеоматеріали
3. навчальні таблиці;
4. роздруковані протоколи надання медичної допомоги

Сторінка курсу на платформі Moodle (персональна навчальна система) сайт персональних навчальних систем ТНМУ ім. І.Я. Горбачевського навчальної дисципліни «Сучасні дослідження з пульмонології» <https://moodle.tdmu.edu.ua>

7. НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ ТА РЕСУРСИ

Базова:

1. Основи педіатрії за Нельсоном: у 2 томах. Том 2 / К. Дж. Маркданте, Р. М. Клігман; переклад 8-го англ. видання. – Київ : Медицина. - 2020.- 426 с.
2. Основи педіатрії за Нельсоном: у 2 томах. Том 1 / К. Дж. Маркданте, Р. М. Клігман; переклад 8-го англ. видання. – Київ : Медицина. - 2019.- 378 с.
3. Клінічна пульмонологія дитячого віку : навчальний посібник для вищих мед. навч. закладів / О. В. Катілов, Д. В. Дмитрієв, К. Ю. Дмитрієва. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 320 с.
4. Клінічне обстеження дитини : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. В. Катілов [та ін.]. - 2-ге вид. – Вінниця : Нова кн., 2019. – 518 с.
5. Найпоширеніші захворювання в дитячому віці : навчальний посібник / О. Р. Боярчук [та ін.]. ; Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України. - Тернопіль : ТНМУ "Укрмедкнига", 2019. - 158 с.
6. Педіатрія, дитячі інфекції в питаннях і відповідях: посібник / О. Р. Боярчук [та ін.]. ; ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського МОЗ України". – Тернопіль : ТДМУ "Укрмедкнига", 2019. - 308 с.
7. Клініка та синдромна терапія невідкладних станів у дітей : посібник / В. Ф. Лобода [та ін.]. ; ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського МОЗ України". - 2-е вид. без змін. – Тернопіль : ТДМУ "Укрмедкнига", 2018. - 208 с.
8. Дитяча пульмонологія: навчальний посібник для аспірантів, лікарів інтернів і слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти / ред. О. Л. Цимбаліста. - Київ : ВСВ "Медицина", 2019. – 600 с.
9. Невідкладні стани в педіатричній практиці : навч. посібник для студ. ВМНЗ IV рівня акрид., лікарів-інтернів / Ю. В. Марушко [та ін.]. – Київ : ВСВ "Медицина", 2016. - 400 с.
10. Педіатрія: підручник для аспірантів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / О. В. Тяжка [та ін.] ; ред. О. В. Тяжка. - 5-е вид., випр. та доп. – Вінниця : ПП "Нова книга", 2018. - 1152 с. : іл.
11. Педіатрія : підручник для аспірантів ВМНЗ IV рівня акредитації / ред. О. В.

ДОПОМІЖНА:

1. Коронавірусна інфекція: алгоритм дій : методичні рекомендації / Укр. військ.-мед. акад. [та ін.]; уклад.: Тодуров І. М. [та ін.]. – Київ : Вид-во Людмила, 2020. – 75 с.
2. Анатомо-фізіологічні особливості, методика дослідження та семіотика захворювань органів дихання у дітей. Методичні вказівки для підготовки до практичних занять для студентів 3 курсу медичних факультетів / упор. Т.В. Фролова, О.В. Атаманова, О.В. Кононенко, Н.Ф. Стенкова. – Харків : ХНМУ, 2019. - 43 с.
3. Boyarchuk O., Chornomydz A., Chornomydz I. Features of the community-acquired pneumonia in a child with Kasabach-Merritt syndrome: case-report and mini-review. Archives of the Balkan Medical Union. 2019. vol. 54, no. 2, pp. 11-17.
4. Григус І.М. Фізична реабілітація в пульмонології: навчальний посібник – Рівне : НУВГП, 2018. – 258 с.
5. Чорномидз І. Б., Боярчук О. Р., Чорномидз А. В. Перспективи використання лазерної доплерівської флоуметрії в педіатричній практиці // Science Review. – 2018. – №2(9), Vol.3. – Р. 61-65.
6. Чорномидз І.Б. Значення ендотеліну у перебігу позалікарняної пневмонії у дітей / І.Б. Чорномидз, Т.М. Косовська, В.О.Косовська // Здобутки клінічної і експериментальної медицини. – 2018. – № 2. – С. 188-193.
7. Boyarchuk O., Krytska H., Chornomydz A., Pelykh V., Chornomydz I., Kosovska T., Horishnyi I. Perspectives of the inhaled antibiotics usage in pediatrics // Archives of the Balkan Medical Union. – 2018. – Vol. 53, №. 2. – Р. 14-22.
8. Chornomydz I. Reye (Ray's) syndrome: a problem everyone should remember / I. Chornomydz, O. Boyarchuk, A.Chornomydz // Georgian medical news – 2017. – №11(272). – Р. 110-118.
9. Бронхіальна астма у дітей : навчальний посібник / В. Г. Майданник, О. І. Сміян, П. І. Січненко та ін. ; за ред. проф. В. Г. Майданника та проф. О. І. Сміяна. – Суми : Сумський державний університет, 2017. – 243 с.
10. Кривченя Д.Ю. Вади розвитку дихальної системи. Атлас : навч.посібник / Д.Ю. Кривченя, Є.О. Руденко. – ВСВ «Медицина», 2017. – 192 с.
11. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога : національний підручник для лікарів-слухачів післядипломної освіти, лікарів-інтернів і студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / І. С. Зозуля [та ін.]; за ред. І.С. Зозулі. - 3-є вид., переробл. і допов. – Київ : Медицина, 2017. - 958 с.

Інформаційні ресурси

1. Клінічна настанова, заснована на доказах «Пневмонії у дітей» від 03.08.2022.
2. Уніфікований клінічний протокол первинної та вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Бронхіальна астма у дітей» від 2021.
3. <http://www.mif-ua.com/archive/zhurnal-zdorove-rebenka/numbers>
4. <http://guidelines.moz.gov.ua>
5. <http://medstudies.com/medviva/toksichni-urazhennya-verhniy-dihalniy-shlyahiv>
6. <http://medstudies.com/medviva/hvorobi-organiv-dihannya-u-novonarodzenih>
7. <https://visnyk-umsa.com.ua/index.php/journal/article/download/418/402/>
8. <https://d-l.com.ua/ua/archive/2012/1-2%2814-15%29/pages-30-36/kashel-u-ditey-dagnostika-ilikuvannya-zgidno-z-ostannimi-rekomendaciyami>
9. <https://d-l.com.ua/ua/archive/2012/1-2%2814-15%29/pages-80-82/vedennya-pidlitkiv-z-bronhialnoyu-astmoyu>
10. <https://www.umj.com.ua/article/6986/gostri-respiratorni-zaxvoryuvannya-pitannya-klinichnodiagnostiki-ta-likuvannya-lekciya?pd>

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

При оцінюванні аспірантів надається перевага наступним **методам контролю**:

- тестування (усне, письмове, комп'ютерне);
- структуровані письмові роботи;
- усне опитування;
- усна співбесіда.

Форми контролю:

Попередній (вхідний) контроль слугує засобом виявлення наявного рівня знань здобувачів для використання їх викладачем на практичному занятті як орієнтування у складності матеріалу. Проводиться з метою оцінки міцності знань та з метою визначення ступеня сприйняття нового навчального матеріалу.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. На всіх практичних заняттях застосовується об'єктивний контроль теоретичної підготовки та засвоєння практичних навичок із метою перевірки підготовленості аспіранта до заняття.

Рубіжний (тематичний) контроль засвоєння розділу відбувається по завершенню вивчення блоку відповідних тем шляхом тестування, та/або усної співбесіди, та/або виконання практичного завдання. Тематичний контроль є показником якості вивчення тем розділів дисципліни та пов'язаних із цим пізнавальних, методичних, психологічних і організаційних якостей здобувача.

Підсумковий контроль здійснює контролюючу функцію, проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні або на окремих його завершених етапах. Проводиться у формі іспиту з метою встановлення дійсного змісту знань здобувачів за обсягом, якістю та глибиною, а також вміннями застосувати їх у практичній діяльності. Під час підсумкового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно із структурою робочої програми.

Оцінювання поточної успішності проводиться за дванадцятибальною рейтинговою шкалою. Оцінка за практичне заняття вважається позитивною, якщо вона становить 4,0 і більше балів. При цьому враховуються всі види робіт, передбачені методичною вказівкою для вивчення теми практичного заняття.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ПІД ЧАС ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Бали	Критерії оцінювання
1	Виставляється у тих випадках, коли здобувач не розкриває зміст навчального матеріалу, не виконав практичної роботи.
2	Виставляється здобувачу, коли він погано орієнтується в навчальному матеріалі, що виявляється шляхом пропонування йому додаткових запитань, виявляє незнання змісту виконання практичної роботи.
3	Виставляється здобувачу, коли він фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, допускає грубі помилки у визначенні понять та при використанні термінології, виконав практичну роботу.
4	Виставляється, коли здобувач орієнтується в основному матеріалі, але не може самостійно і послідовно сформулювати відповідь, спонукаючи викладача пропонувати йому навідні питання, фрагментарно виконав практичну роботу.
5	Виставляється здобувачу, коли він фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, показує початкову уяву про предмет вивчення, виконав практичне завдання не до кінця.

6	Виставляється здобувачу, коли він відтворює основний навчальний матеріал, але при його викладенні допускає суттєві помилки, наводить прості приклади, визначення біологічних понять недостатні, характеризує загальні ознаки біологічних об'єктів.
7	Виставляється здобувачу у випадку, коли він розкриває основний зміст навчального матеріалу; допускає незначні порушення у послідовності викладення матеріалу, при використанні наукових понять та біологічних термінів, нечітко формулює висновки, орієнтується в методиці виконання практичної роботи, виконав її не в повному обсязі.
8	Виставляється у випадку, коли здобувач розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає неповні визначення понять; допускає неточності при використанні наукових термінів, нечітко формулює висновки, виконав практичну роботу, але допустив незначні помилки під час проведення дослідження.
9	Виставляється здобувачу, коли він розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає повні визначення біологічних понять і термінів, допускаючи незначні порушення у послідовності викладення, самостійно, зі знанням методики виконав практичну роботу, але допустив неточності у послідовності проведення роботи.
10	Виставляється у тих випадках, коли здобувач виявляє повне знання фактичного матеріалу, вміє аналізувати, оцінювати та розкривати суть біологічних явищ і процесів; встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; логічно будувати висновки, допускаючи при цьому незначні помилки при застосуванні наукових термінів і понять.
11	Виставляється здобувачу, коли він показує глибокі, міцні та системні знання в об'ємі навчальної програми, безпомилково відповідає на всі запитання, обґрунтовано формулює висновки, використовуючи матеріали, що виносяться на самостійну роботу, грамотно та послідовно, зі знанням методики, виконав практичну роботу; правильно застосовує наукові терміни та поняття.
12	Виставляється здобувачу, коли він самостійно, грамотно і послідовно, з вичерпною повнотою, використовуючи дані додаткової літератури, відповів на запитання з проявом вміння характеризувати різноманітні біологічні явища та процеси; чітко та правильно дає визначення та розкриває зміст наукових термінів і понять, самостійно та правильно виконав практичну роботу.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ УСПІШНОСТІ

Оцінювання поточної успішності проводиться шляхом підрахунку середнього балу поточної успішності по завершенню вивчення дисципліни. При цьому заокруглення ОЦІНКИ здійснюється за схемою: в діапазоні від 0 до 0,24 заокруглюється до меншої одиниці; в діапазоні від 0,25 до 0,74 заокруглюється до 0,5; в діапазоні від 0,75 до 0,99 заокруглюється до більшої одиниці.

Переведення оцінок за поточну успішність з 12-ти бальної шкали у 120-ти бальну шкалу здійснюється наступним чином:

Рейтингова 12-бальна шкала	Кількість балів за поточну успішність
4	66
4,5	69
5	72
5,5	75
6	78
6,5	81
7	84
7,5	87
8	90
8,5	93
9	96
9,5	99
10	102
10,5	105
11	108

11,5	111
12	120

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ПІД ЧАС ІСПИТУ

Форма проведення іспиту включає написання тестового контролю у центрі незалежного тестування (75 % від загальної екзаменаційної оцінки) та проведення усної співбесіди з екзаменатором по всіх розділах дисципліни (25 % від загальної екзаменаційної оцінки).

При складанні тестової частини іспиту у незалежному центрі оцінювання знань студентів з використанням 48 тестових завдань переведення результатів засвоєння отриманих знань у здобувачів здійснюється за наступною шкалою:

Кількість правильних відповідей при складанні тестових завдань у ННВ незалежного тестування знань студентів	Кількість балів, що виставляється здобувачу
1-24	Не склав
25, 26	38
27	39
28	40
29	41
30	42
31	43
32	44
33	45
34	46
35	47
36	48
37	49
38	50
39	51
40	52
41	53
42	54
43	55
44	56
45	57
46	58
47	59
48	60

При складанні тестової частини іспиту у незалежному центрі оцінювання знань студентів з використанням 24 тестових завдань переведення результатів засвоєння отриманих знань у аспірантів (здобувачів) здійснюється за наступною шкалою:

Кількість правильних відповідей при складанні тестових завдань у ННВ незалежного тестування знань студентів	Кількість балів, що виставляється здобувачу
1-12	Не склав
13	38
14	40
15	42
16	44
17	46
18	48

19	50
20	52
21	54
22	56
23	58
24	60

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ УСНОЇ СПІВБЕСІДИ З ЕКЗАМЕНАТОРОМ

Оцінювання знань здобувачів здійснюється шляхом виставлення балів залежно від правильності відповідей на питання з врахуванням повноти відповіді за наступною шкалою:

Оцінка правильності відповіді на питання з врахування повноти відповіді	Кількість балів, що виставляються здобувачу за відповідь на одне питання
Відсутність правильної відповіді на питання	0
Часткова відповідь на питання	1
Неповна відповідь на питання	2
Повна відповідь на питання	3

Шкала переведення:

Сумарна кількість балів, отриманих при відповіді на окремі питання	Кількість балів, що виставляються здобувачу
0-3	Не склав
4	13
5	14
6	15
7	16
8	18
9	20

Мінімальна кількість балів, яку може отримати здобувач при усній співбесіді з екзаменатором – 13 балів, максимальна кількість балів – 20.

Результати складання тестової частини іспиту та результати усної співбесіди з екзаменатором заносяться у екзаменаційну відомість складання іспиту.

Якщо здобувач не склав однієї із складових частин іспиту, він вважається таким, що іспит склав на «незадовільно». На перескладанні здобувач перескладає ту частину іспиту, яку він не склав.

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ ПО ЗАВЕРШЕННЮ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Оцінка з дисципліни визначається як сума кількості балів поточної успішності та оцінки, отриманої на іспиті.

Максимальна кількість балів, яку аспірант (здобувач) може набрати при вивченні дисципліни становить 200 балів, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів, за результатами екзаменаційного (підсумкового) контролю – 80 балів.

Бали з дисципліни конвертуються у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями:

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за 4-бальною шкалою
180-200 балів	5 – відмінно
140-179 балів	4 – добре
101-139 балів	3 – задовільно
100 балів і менше	2 – незадовільно

Критерії визначення оцінки ECTS

Оцінка ECTS	Статистичний показник
«А»	Найкращі 10% здобувачів
«В»	Наступні 25% здобувачів
«С»	Наступні 30% здобувачів
«D»	Наступні 25% здобувачів
«Е»	Останні 10% здобувачів

Ранжування з присвоєнням оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» проводиться для здобувачів одного курсу, які навчаються за однією спеціальністю, і успішно завершили вивчення дисципліни.

Оцінка FX виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль (перший раз склали підсумковий контроль на «незадовільно»). Ця категорія здобувачів має право на перескладання підсумкового контролю за затвердженим графіком під час зимових канікул (до початку весняного семестру) або літніх канікул (до 1 липня поточного року) впродовж двох тижнів після завершення відповідного семестру. Повторне складання підсумкового контролю дозволяється не більше двох разів.

Оцінка F виставляється здобувачам, які відвідали всі аудиторні заняття з дисципліни, але не набрали мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю.

Здобувач, який не набрав протягом семестру мінімальної кількості балів поточної успішності з дисципліни, не може бути допущений до підсумкового семестрового контролю. Ця категорія здобувачів має право на додаткове вивчення дисципліни протягом канікул і повинна скласти її до початку наступного семестру.

Шкала оцінювання та переведення оцінок з рейтингової дванадцятибальної у 200-бальну, традиційну чотирибальну та шкалу оцінювання ЄКТС представлені у Положенні про організацію освітнього процесу в ТНМУ <https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/Pro-organizatsiyu-osvitnogo-protsesu.pdf>.

9. ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Політика щодо академічної доброчесності:

Політика освітньої компоненти ґрунтується на засадах академічної доброчесності (посилання на положення на сайті університету https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/TNMU-polozhennia_pro_academich_dobroches.pdf та визначається системою вимог, які викладач пред'являє до здобувача при вивченні освітньої компоненти: дотримання правил техніки безпеки на заняттях; недопущення академічного плагиату, фальсифікації, фабрикації, списування, заборона використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань (в тому числі засобами електронного зв'язку), при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач має вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Політика щодо відвідування:

Здобувач вищої освіти зобов'язаний виконувати правила внутрішнього розпорядку університету <https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/Pravyla-vnutrishnogo-rozporyadku.pdf> та відвідувати навчальні заняття згідно з розкладом <https://asu.tdmu.edu.ua/time-table/student>, дотримуватися етичних норм поведінки.

Присутність на занятті є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад: хвороба, відрядження, стажування, карантин тощо) навчання може відбуватися в он-лайн формі за погодженням з викладачем. Існує день для консультацій, індивідуальних занять (*вказати дні консультацій*).

Політика щодо перескладання:

Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, то відпрацювання здійснюється у встановлені викладачем терміни. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ТНМУ <https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/Pro-organizatsiyu-osvitnogo-protsesu.pdf>. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені викладачем терміни.

Політика щодо апеляцій:

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «[Положення про організацію, проведення поточного та підсумкового контролю та процедура його оскарження](https://drive.google.com/file/d/1vKSocYwDYCGG-dcB5v6xCQhW9x_QcfTT/view)» https://drive.google.com/file/d/1vKSocYwDYCGG-dcB5v6xCQhW9x_QcfTT/view.

Політика щодо конфліктних ситуацій:

Спілкування учасників освітнього процесу (викладачі, здобувачі) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємодопомоги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного наукового знання. Вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до [Положення щодо врегулювання конфліктних ситуацій в університеті](https://drive.google.com/file/d/1QhOFYLmicU5HLDpSkLN4V_dkT0ujFfDw/view) https://drive.google.com/file/d/1QhOFYLmicU5HLDpSkLN4V_dkT0ujFfDw/view